

Biblioteca "Palatul Cultural"
Arad

Proletul

Organ de afirmare românească
Inscris sub Nr. 13/1938 Trib. Arad

ABONAMENTE:

150.—
1000.—

APARE SUB CONDUCEREA
UNUI COMITET

Redacția și Administrația:
ARAD, Str. P. RUSU Nr. 3
Timisoara II, Plata Traian Nr. 2

Eternitatea românească, între Prut și Nistru

Epășind clipele în care
rostite cuvintele spu-
de Majestatea Sa Regele
II, la Chișineu, cu pri-
sărbătoririi Botezului
mului printre soldații
Basarabia, trec — înari-
— în cartea permanen-
adevăruri naționale.
a fost o cuvântare cir-

Regele Carol al II-lea

stianțială, ci o profesiune
credință, o mărturisire a
mului însuș. Exprimând
urile atâtor generații
pentru menținerea în
românească a pământului
crabilor, Domnul țării a
clasul poruncitor al tre-
nostru cu prezenta
inflexibilă a Neamului.
preună cu celelalte pro-
afiate, astăzi, între
tele României, Basara-
o regiune românească
pentru păstrarea căreia
jertfă nu va părea nici

odată prea mare vre-unuia
dintre noi.

Basarabia nu s'a menținut
și nu se menține românească
prin sofisme politice, ea este
românească prin dovezi, pe
cât de vechi, pe atât de elo-
cvente, ale istoriei.

„Urmele marilor Voevozi,
la Cetatea Albă, Hotin, Soro-
ca și câte altele (a spus Su-
veranul) sunt pilde vii ale
acestui trecut și sunt cheză-
șii sigure ale viitorului.

„Cetățile care au fost, a-
cum veacuri, străjuitoare
efective ale unei granițe, —
în sufletul nostru al tuturor,
și al celor de aici și al celor
din alte părți ale pământu-
lui românesc trebuie să in-
semne astăzi străjuitoare
morale a ceea ce este și va fi
veșnic românesc.”

Măcinate în parte de vre-
me, bătrânele cetăți ale apă-
rării românești din Basara-
bia Voevozilor de altădată
sunt, însă, astăzi, mai puter-
nice decât oricând, mai de
nezdruncinat decât oricând.
în sufletele tuturor români-
lor. Nimic pe lume nu poate
clinti o cărămidă măcar din
trupul acestor bastioane apă-
rate de însuș suflarea eternă
a Patriei.

Între Prut și Nistru, ca și
între Tisa și Carpați, ca și
între Mare și Maramureș, ce-
tățile acestea abstracte, dar
mai de neatin decât oricare
alte cetăți pentru că aflate
în inimi, sunt străjuitoare
ale eternității românești.

O eternitate, care nu putea
glăsuși mai limpede și mai
autoritar, decât prin cuvîn-
tele Domnului țării.

Emil Merck a plecat în Ungaria Sumbra poveste din Oradea

Intr'una din seriile trecute,
soția lui Emil Merck, femeie
în floarea vârstei, mamă bu-
nă a unei fetițe dragălașe și
a unui sburdalnic băiat, a fă-
cut cunoștință cu moartea
în felul următor. Pregătind
parcă un lucru gospodăresc,
a astupat coșul și a încărcat
gura sobei cu mangan. Co-
pii, prinși de somn, intrase-
ră de mult în vise și zâmbet-
ul nevinovat le plutea încă
pe buze fluturând, când fu-
mul fatal al cărbunelui ince-
pu să iasă din gura neagră
a instrumentului de tuciu și
moarte.

Sotul o părăsise de luni,
pentru că să plece în Unga-
ria. Meseria femeiei nu îngă-
duia însă o viață suficient
de liniștită pentru nevoile
copiilor și ale casei. Croito-

ria de cartier nu poate fi
brătară de aur, iar rudele in-
departate nu prea vor a ști
și cunoaște lipsurile neferici-
tei familii.

Obsesia morții cere dova-
da siguranței ei. Soția lui
Emil Merck vroia să știe că
se va prăpădi odată pentru
totdeauna. Astfel, cu semnă-
tatea caracteristică celor ce
calcă pragul negru al vieții
de apoi, și-a deschis vinele
mă-n'lor cu briciul lucios.
Sângele țâșnea ca d'sperarea
ei naivă. Cele trei fapături
s'au stins fără a fi tulburate
câtuși de puțin în nevinovă-
ția lor.

O întrebare

Despre reforme sociale s'a
vorbit mereu. Care e oare

asistența socială de astăzi.
Știm bine că muncitorii,
funcționarii particulari, pre-
cum și cei de stat, sunt asi-
gurați oficial. Ei așteaptă o
pensie, iar în caz de boală în
timpul lucrului, Statul le
plătește medicamentele.

Familia, baza formală a
statului, e lipsită de ajutorul
său. Ce face familia în res-
triste, părăsită și dezorienta-
tă, lipsită de mijloace, ca de
pildă, familia lui Merck?

Cele trei cadavre nu vor
ști desigur să răspundă. Tă-
cerea lor poate fi însă semn
fictivă. Orice ajutor pe care
am încerca acum să-l dăm,
va fi desigur tardiv.

Petre Boldur.

Marea Britanie antrenează mai multe mii de aviatori

LONDRA. În cercurile autorizate
se precizează că planul de antre-
nament pentru aviatorii din Austra-
lia și Noua Zelandă a suferit oare
care modificări. Astfel, aviatorii
din Australia și Noua Zelandă vor
fi pregătiți în cea mai mare parte
pe teritoriile acestor dominioane și
numai o parte din ei vor fi instrui-
ți în Canada. Când planul va fi
în plină funcțiune, numărul pilo-
lor va fi zeci de mii.

Este probabil, că chiar din acest
an o parte din ei vor fi trimiși pe
front.

Pentru biruința comerțului românesc

Incepând cu creștinească
slujbă de pornire la drum, în
prezența unei numeroase asi-
stențe și cu nădejde în izbân-
da unei idei mari, s'a inau-
gurat primul magazin al co-
operativei asociației licenția-
ților academilor comerciale
din România.

Cei 475 acționari, toți li-
cențiați ai academilor com-
erciale, oameni cu carte și
cunoscători de fiecare zi ai
vieții economice românești,
au hotărât să muncească cu
folos și mai ales cu reale re-
zultate pentru ridicarea co-
merțului național și înscău-
narea lui la locul pe care îl
merită.

Este un început îmbucură-
tor, este un început care tre-
buie să ne îndemne și care
deschide comerțului autohton
orizonturi noi, luminoase
și pline de promisiuni.

Fără îndoială că societatea
„Comalaci”, va întâmpina în
drumul pe care și l-a propus
să-l parcurgă, și greutăți și
piedici. Dar cu atât mai fru-
moasă va fi biruința, cu atât
mai demnă de admirație va
fi izbânda, atunci când acești
tineri entuziasmați și înțele-
gători ai realităților economi-
ce românești, vor ajunge să
stăpânească întreaga pulsa-
ție a vieții comerciale.

Și este bine că oameni ca
ei, pregătiți în ale comerțu-
lui, cunoscători ai ternelor
economice, deslușesc un im-

perativ al vremii și mai ales
caută să vindece un neajuns
resimțit de toată suflarea ro-
mânească.

Acum cu librărie și furni-
turi de birou, mai târziu cu
manufactură, apoi cu repre-
zentanțe și încet, încet cuce-
rind toate compartimentele
de activitate comercială, soc.
Comalaci, va aduce cu sigu-
ranță o ozonificare, o aerisi-
re pe cât de necesară, pe atât
de așteptată, a întregii vieți
economice românești.

Pe drumul pe care au por-
nit, tinerii licențiați ai aca-
demilor comerciale, au pă-
șit cu dreptul și le dorim din
tot sufletul o izbândă cât
mai frumoasă și cât mai
rodnică.

Deasemeni, dorim ca pilda
lor să fie urmată de cât mai
mulți din cărturarii noștri,
cu iubire de neam și de țară.

**Ați semnat
bonuri pt.
înzestrarea
Armatei?**

Tăria țării, unirea noastră

„Marele Sa Regele, Marele și
carmul al neamului
făcând un sărbătorelnic
printre ostașii care stau de
la hotar.

afând a pogorării Duhu-
și a Botezului Domnului,
nostru a vorovit cu sol-
de la granița de Răsărit, și
un cuvânt de îmbărbătare
înșirare adresat țării și in-
neam românesc.

ce a ascultat mărturisirea
într-o reprezentanților mi-
etnice, care prin autori-
tari, au subliniat bunul trai
nește între națiunea ma-
și toți ceilalți conlocuitori ai
Majestatea Sa Regele a cu-
estfel:

gând al unirii, tuturor pu-
românești, — oricare ar fi

obârșia lor — este un gând care
mă muncеște, an de an și care pe
ci ce trece, din bucuria de a vedea
că se împlinește.”

Da, în adevăr, unirea tuturor,
unirea pe care ceasul greu de as-
tăzi o cere, se împlințește, pentru
apărarea pământului strămoșesc,
pentru apărarea limbii străbune, a
neamului, a liniștii și a căminului
nostru.

Noi „nu ne întărim; nu desăvâr-
șim înzestrarea ostirei noastre în-
tr'un spirit agresiv”... ci vrem să
trăim în bună înțelegere, în fră-
tească conlucrare și cu popoarele în
vecinate și cu cei cari sunt de mul-
te veleturi între ei.

Grija, permanentă, dar neînfrica-
ta grije, pe care Majestatea Sa Re-
gele o pune în slujba înaltelor co-
mandamente ale țării, se vede în

cuvântul pe care Îl rostește, în vor-
ba pe care o răspundește și pe care
o adresează țării și poporului
românesc.

Mărturisirea pe care Suveranul a
făcut-o la Chișinău, gândul pe care
l-a urmărit cu atâta perseverență,
an de an, de a uni „puterile romă-
nești — oricare ar fi obârșia lor —
într'un singur mănunchiu, într'o
singură voință și într'o singură ho-
tărâre, face ca țara să fie astăzi
tare, stăpână pe puterile ei și să
privească cu încredere, cu liniște,
dar cu bărbăție, ziua de mâine.”

În unirea noastră, stă întreaga
țară a țării, în puterea de înțele-
gere a neamului, consăd victoria de
măine și eterna noastră stăpânire a
pământului străbun.

Informațiuni

Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba Iulia a donat pentru înzestrarea Armatei suma de Lei 30.000, în calitate de Senator de Drept.

Biserica Sf. Nicolae pe Römerberg în Frankfurt/Main, una dintre cele mai vechi biserici, clădită în secolul al 13-lea, a fost înzestrată cu un sistem de clopote, care a fost inaugurat de Crăciun. El constă din 35 clopote — cel mai mare cântărește 640 kg, iar cel mai mic 14 kg, și poate fi pus în funcțiune, după modelul vechi al Țărilor de Jos, dela o masă mică cu mână. În afară de aceasta, el mai posedă un automat electric, în care pot fi introduse diferite suluri cu note. Intensitatea sunetului poate merge de la cel mai fin piano până la cel mai puternic fortissimo.

Schimbul cultural între Germania și țările neutre se face, după cum reiese din programul manifestațiilor din iarna 1939—1940, mai activ ca niciodată. Un mare număr de reprezentații și concerte, cu artiști străini, precum și conferințe de ale scriitorilor și oamenilor de știință străini, figurează pe acest program. Pe de altă parte, numeroși artiști, muzicanți, scriitori și savanți germani au întreprins călătorii în străinătate, iar alții sunt în perspectivă să întreprindă. Astfel, spre a

cita câteva exemple, directorul Operei române, George Georgescu, a dirijat în Capitala Germaniei, Filarmonica bertineză, în timp ce Wilhelm Furtwängler a concertat în Zürich, Winterthur și Budapesta, iar Wilhelm Kempff în București, Brașov și Sofia. Tot aci este pomenit și schimbul internațional de concerte, în cadrul cărui până acum s'au dat în Germania câte un concert ungar, spaniol, ceh și italian. Va mai urma în timpul iernii câte o seară cu muzicieni danezi, români și bulgari. În afară de aceasta s'au organizat în cadrul acordului cultural, încheiat de Reich cu națiunile prietene, concerte cu tineri artiști străini. Aceleași posibilități sunt oferite și tinerilor artiști germani în străinătate.

Dela 27 Ianuarie în Garmisch-Partenkirchen

Săptămâna internațională a sportului de iarnă, care se va ține, ca în toți anii, între 27 Ianuarie și 5 Februarie la Garmisch-Partenkirchen, se bucură de participarea sigură a opt țări, și anume, în afară de Germania, următoarele: Italia, Jugoslavia, Ungaria, Bulgaria, România, Slovacia și Boemia-Moravia. După toate prevederile va veni și a noua țară, Norvegia. Programul săptămânii cuprinde concursuri de patinaj și matchuri de hockey pe gheață în Stadionul olimpic, ca și alergări de ski, slalom, ștafetă și salturi.

Bicicleta și-a recăpătat însemnătatea

În cele mai multe țări din Europa, după cum se știe, circulația de automobile și autobuse a fost redusă, în urma actualului război, iar bicicleta și-a recăpătat însemnătatea ei. Atât în orașele mari, cât și pe sate, acei cari au umblat până în prezent cu mașini și-au adus aminte de un mijloc de circulație, care, în ultimii ani, li s'a părut nu mai un obstacol în circulația obișnuită. În Germania mai ales pasionații șoferi sportivi au regăsit în bicicletă un mijloc de circulație care este ieftin și destul de rapid. Cine trece atent pe străzile Berlinului, poate să observe zilnic personalități mai ales din lumea filmului și lumea artistică, umblând pe biciclete. Danezii de exemplu văd zilnic pe străzile din Copenhaga pe Prințul Moștenitor, mer-

gând și venind din serviciu, pe bicicletă.

De altfel Germania a avut încă înainte de război o circulație de bi putut să fie considerată printre țările cari posedă cele mai multe biciclete. Făcând o comparație cu alte țări, găsim Germania în fruntea tuturor țărilor, prin cele 20 milioane biciclete ce le posedă. Anglia posedă aproximativ 10 milioane, iar Franța 8 milioane de biciclete. Luând în considerație cifra locuitorilor, găsim, fără îndoială, țările de Jos și Danemarca, printre țări conducătoare în circulația cu biciclete.

Bicicleta a fost și este pentru Germania un articol important de export. La exportul mondial de biciclete și piese de biciclete, Germania participă cu aproximativ 30%. Se spune că, bicicleta germană prin calitatea ei este de neîntrecut.

Fericire ?

— Soția mea are un obicei urât. Intotdeauna mă întreabă, unde mă duc.
— A mea nu mă întreabă niciodată.
— Ce fericit ești!
— Da de unde! Ea nu mă întreabă unde mă duc, pentru că vine cu mine.

Tot a mai rămas...

D-nul Mitică are o soție rea, arțăgoasă, cicălitoare, nervoasă, cu un cuvânt, insuportabilă. Medicul susține că temperamentul ei provine din cauza pietrelor din fiere. Femeia e operată; i se scot pietrele.

Peste câțva timp, medicul întâlnește pe soțul bolnavei.

— Ei, cum e acum soția d-tale?

— De, domnule doctor, pietrele îi le-ați scos, dar fiere tot a mai rămas într'ansa.

Intre soți

— Ah! Ce fericiti eram acum un an pe vremea asta!

— Costel, dar acum un an nici nu ne cunoșteam.

— Tocmai d'ia!

Gemenii

— Ionele, ești gemen cu so ra ta?

— Am fost până eram copil! Acum ea e cu 6 ani mai tânără decât mine.

Răzbunarea unui creditor

O femeie din cartierul Comorofca care era vânzătoare în piața Galați datoră o sumă de bani lucrătorului Stoian de pe str. Grației nr. 118, pe care însă nu voia s'o recunoască.

Lucrătorul Stoian văzând că femeia dădornică nu-i înapoiază banii, s'a înarmat cu o sticlă cu creolină, prezentându-se debitoarei sale, iar la refuzul de a-i plăti datoria, Stoian a vărsat conținutul sticlei peste marfa femeii, stricându-i toată marfa.

Evident s'a iscat un enorm scandal care abia a putut fi curmat la circ. respectivă.

Asupra Dvs.!...

...a lucrărilor Dvs. și a preocupărilor Dvs. se publică adesea în cele 120.000 ziare și reviste din lumea întreagă articole și notițe care vă sunt absolut necesare. Dacă doriți să aveți aceste articole și notițe prețioase, ca și personalitățile și instituțiile din străinătate și din capitala țării noastre, adresați-vă și Dvs. agenției

„SERVICIUL GAZETELOR“

Directorii: Aurel M. Alicu și Em. Samoilă, București I., str. Sf. Constantin 24, tel. 3.16.15, care vă dă cu plăcere orice lămurire suplimentară și vă face — la cerere — și probe gratuite!

Administrative

Aviz

Rugăm pe on. abonații noștri, cât și d-nii comercianți cari fac reclame în ziarul nostru, ca dela 101 lei în sus, să nu primească nici-o chitanță pentru achitare, dacă n'are pe verso aplicat un timbru fiscal de 3 lei și un timbru de aviație de 2 lei.

ADMINISTRAȚIA

Ruinele Angkorei

Cu vaporul sau cu carul cu boi poți ajunge la ruinele Angkorei, situate în fundul pădurilor virgine ale Cambodgelui, una din țările Indo-Chinei franceze. Râurile formează într'adevăr mijlocul cel mai de seamă de transport în această țară mlaștină unde domnește paludismul. Dar poți să călătorești fără pericol, imunizat de chinină; Comisiunea Paludismului dela Societatea Națiunilor, prescrie ca preventiv o doză zilnică de 0 grame 400 de chinină în tot timpul sezonului frigurilor, iar pentru tratamentul unei crize propriu zis — o doză zilnică de 1 gram până la 1 gram 300 de chinină, timp de 5—7 zile.

Angkor Wat (Wat-templu) și Angkor Thom se ridică în mijlocul unei vegetații luxuriante. În primul domni budismul, în cel de al doilea — brahmanismul. Angkor Wat, numit deasemenea „palatul zeilor” se compune dintr-o galerie acoperită, dintr-o curte interioară și din palatul propriu zis, constituit din trei terase de formă pătrată, așezate una peste alta și limitate fiecare la o galerie. În aceste galerii se întâlnesc cele mai frumoase basorelieuri reprezentând dansatoare, tigri, câini și elefanți. Partea cea mai înaltă e constituită din sculpturi reprezentând legenda lui Ramayana, în care maimuța Hanuman, consilier al regelui maimuțelor, joacă un rol important.

sea se poate vedea venind prin rai compus din budisti zelanzi să viziteze acest templu de o mare frumusețe, unde a regele Siamului, Chulalongkorn, construit o casă de bambus, trun a putea petrece noaptea în loc sfințit.

Angkor Thom, fostă cetate, lă, se găsește la câteva zeci de kilometri de Angkor Wat. Thom acoperă o suprafață de 4 km., care e în întregime înmămă de un zid în parte deșertă și adăpostește ruinele mai multor palate. Pentru a-și face un prin vegetația extrem de lăptosă care domnește peste tot, trebuie să te servești adesea de băieți. Se mai văd aci statui măreț, zentând animale și figuri umane.

Angkor Wat și Angkor Thom sunt construite de Khmeri, populație a Cambodgelui, dominat timp de secole întreaga regiune ocupată de Siamul actual și de Indo-China franceză. Din nefericire această vegetație a degenerat foarte mult din vedere intelectual și în viața artistică. Dar se vor aduna totdeauna cu un sentiment de încredere construcțiile seculare ne-a lăsat, cu toată că acestea actualmente în ruine (92).

Academia Română acordă astăzi societății „Leagănul Sfânta Ecaterina” premiul Mavrogheni

Cu o deosebită solemnitate, Academia Română va remite Premiul Mavrogheni, Societății „Leagănul Sf. Ecaterina”, ca răsplătă pentru opera de deosebită valoare socială înfăptuită de această instituție.

Leagănul Sf. Ecaterina este o pilă a felului cum se împline, pe terenul asistenței, milostivenia particulară cu ocrotirea Statului. Societatea a fost întemeiată în anul 1897 de două doamne darnice gospodine, Ecaterina Cantacuzino și Irina Ghica, cu scopul de a combate mortalitatea infantilă, începându-se cu înființarea unui adăpost pentru copii sugaci găsiți, părăsiți sau făcând parte din familiile cele mai nevoiaș. Cu patronajul prețios al Reginei Elisabeta, cu ajutorul unui grup de doamne și al carității particulare, Leagănul și-a clădit primul pavilion cu o capacitate de 30 paturi (sau mai bine zis 30 leagăne) pe un teren dăruit de Stat. la șoseaua Kisselef.

Astăzi Leagănul Sf. Ecaterina, pus sub înaltul patronaj al M. S. Regelui, colaborează cu Ministerul Sănătății, cu Eforia Spitalelor civile și Primăria Municipiului la întreținerea celor 2000 de copii, pe care îi ocrotește. Pavilioanele sale sistematice cu o capacitate de 400 paturi și o grădiniță de copii, constituite lângă Arcul de Triumf, așezare la înălțimea celor mai perfecționate instituții similare din străinătate. De altminteri, administrația delegată a Societății, D-na Ecaterina Caradja, menține un contact foarte interesant cu marile fundații filantropice internaționale și renumele Leagănului ca instituție românească de puericultură și de ajutor social este mult apreciat peste hotare.

Leagănul a înființat cooperative de aprovizionare unde se desfac principalele necesități (zahăr, mălai, bumbac, etc.), precum și o brutărie sistematică cu o producție zilnică de 2000 pâini.

Pe terenul cultural, Societatea controlează frecvența școlară, lucrează mână în mână din primele zile ale înființării cu Straja Țării și a înființat la Centrul Nedelea o

sală de spectacole pentru copii și cinematograful spre folosirea turor satelor din jur. Iar spre deosebire de celelalte societăți, a înființat și întreține cursul Ministerului Economice, două gimnaze industriale pentru fete și băieți, la Fete de Târg.

Cunoscând toate aceste activități, colaboratorii și ocrotitorii Leagănului Sf. Ecaterina se astăzi de o răsplătă bine meritată. Cu gândul la cei 9162 copii mame, salvați și îndrumați în această societate, își aduc de cuvintele prin cari venim Patriarh Miron Cristea la vânta activitatea:

„Recunoștința națiunii să plătească nobililor femei care temei și susțin această lucrare creștină-ortodoxă și să le nuna pe care o merită sublimă misiune”.

Târgul de primăvară din Lipsa

Pentru Târgul de primăvară din Lipsa (3—8 1940), Olanda a reținut cum numeroase standuri va prezenta un tablou plect al posibilităților agricole ale țării.

Moartea lt. colonel Babescu Alex

Aflăm cu părere de rău moartea lt. col. Babescu Alex, sursoarea unei boli, în vârstă de ani.

Înmormântarea a avut loc la ora 7, 14 Ianuarie a. c., la din biserica din Arad-Cetate condus la locul său de odihnă mulțime de camarazi, rude și cunoscuți.

Anul nou vă aduce fericire!

pentru prima oară un câștig de

10 milioane

și 16 câștiguri de 1 milion

Tragerea 15 și 18 Ianuarie 1940

Loteria de Stat

Dorința de pace a României

Cuvintele rostite de Majestatea Sa Regele cu prilejul Anului Nou și la granițe unice a fost să petreacă sărbătorile în mijlocul ostașilor, în găsire un mare răsunet în țările streine. Aceste stăruiesc mai cu seamă asupra cuvintelor prin care Majestatea Sa arată că nu se întărește cu gânduri să atace, ci să se apere în pre-un atac din afară. Mai, dintr'un gând de „a-are a ceelace este al no- și al dreptului constin- prin libera hotărâre a a-ărilor din Chișinău, Cerni și Alba Iulia.”

ziarele din străinătate la- înțelepciunea cu care este amată țara noastră, „ca- este gata să întindă o m- prietenească”, oricui ar punde cu bună credință acest gest. În 1918 — scrie ziarul belgradean „Teme”, — ardeleni, basa-

rabenii și bucovinenii, în in- truniri libere, au hotărât ali- plrea la patria mamă, înfăp- tuind astfel unirea tuturor românilor. Majestatea Sa Re- gele a spus că România vrea să aperse ceea ce s'a înfăptuit în 1918; soldații români a- pără deci granițele „dintr'o dorință de pace”, după cum a spus Suveranul; ziarele streine trag de aci concluzia că România se va bate im- potriva oricui ar pune în primejdie teritoriul său, Ro- mânia este deci sincer insu- fletită de sentimente pacifi- ce, dar aceasta nu înseamnă o capitulare a idealurilor na- ționale, o amputare a terito- riului sau o sacrificare a in- dependentei ei.

Ziarele marilor țări din Occidentul Europei, laudă

deasemeni hotărârea cu care țara noastră înțelege să-și apere drepturile, fără a du- mâni pe nimeni și sincer a- tașată ideii de pace.

INTREPRINDEREA COMUNALĂ A MUNICIPIULUI ARAD Secretariat.

No. 13259—1939.

Publicațiune de concurs

Se aduce la cunoștința d-lor me- dici, că Intreprinderea Comunală a Municipiului deschide concurs pen- tru postul medical dela Intreprin- dere, retribuit cu lei 3.000.— (trei mii) lunar.

Informațiuni detaliate se obțin la Secretariatul Intreprinderii (Str. Mucius Scaevola No. 9—13, telefon 27-09). Concurenții sunt rugați a înainta cererile până la data de 25 Ianuarie 1940 Direcțiunii Intreprin- derii Comunale.

INTREPRINDEREA COMUNALĂ A MUNICIPIULUI ARAD

Buna vestire Regală

Printre ostașii aflați, în aceste aspre zile de iarnă, „pe zonă”, cu- vintele rostite de Majestatea Sa Re- gele Carol al II-lea, cu prilejul vi- zitei făcute, în zilele Crăciunului, pe granița de Vest, răsund și a- cum ca o întremătoare bună ve- stire.

Ducându-Se în mijlocul soldați- lor Săi, Suveranul a vroit să de- monstreze că, prin El, țara întreagă se află alături de inimile vite- ze ale apărătorilor țării; că ei os- tașii reprezintă, în aceste vremuri, cea mai de seamă cheazăie a secu- rității țării.

Firește, nu o cheazăie agresivă, nu o forță dominată de gânduri de cotropire. Altul e roșul puterni- cii noastre armate.

Și nimeni nu putea să înfățișeze mai bine adevăratul rost al acestui brâu de platoșe și de suflute tari decât Insuș Domnul țării.

„Scopul acestei oștiri a Mele (a accentuat Suveranul) nu este de a răvni la ceea ce nu este al nostru, ci este ca, într'un gând de pace, să păzească — hotărâtă — ceea ce este românească.

„De aceea am ales această zi de creștinească sărbătorire ca să viu și să aduc iubitorilor Mei ostași urările cele mai calde și o rază de încredere din sufletul Meu sufletu- lui lor”.

...„Gânduri de pace” și „raze de încredere”, — iată ce minunat dar aduce un Rege armatei Sale, țării Sale și omenirii, în aceste clipe când parcă pe frunțile tuturor Na- țiunilor nu se mai găsește loc de- cât pentru norii îngrijorărilor și ai tuturor gândurilor negre.

Pentruce ne-am mira, atunci, că vorbele rostite de Majestatea Sa Re- gele Carol al II-lea au fost primite ca o bună vestire nu numai de su- fletele ostașilor, ci de țara întreagă, de toți cetățenii, fără deosebire ro- mână de sânge, și minoritari?

Aceștia din urmă nu aud pentru prima oară glasul, împăciuitor și plin de înțelepciune al Suveranului, Care își îmbină toate eforturile pen- tru a asigura țării Sale, bunul cel mai de preț: Pacea.

„In ideea de pace (a spus, de Cră- ciun, Majestatea Sa Regele) am dor- rit și doresc să văd ideea formării din ce în ce mai puternice, în a- cest popor, a unui singur mănun- chiu, în care să fie o singură gân- dire, o singură credință”.

Iată cuvinte, și Regale, și Aposto- lice. Iată buna vestire adusă de Su- veran armatei Sale, poporului Său.

O armată și un popor, care — în fruntând toate greutățile — sunt a- șa cum vrea Domnul țării: o sin- gură gândire și o singură cre- dință”.

Bilanțul unei vieți active

despre activitatea d-lui dr. SIGMAND-SIGMA, directorul fondator al revistei „SĂNĂTATEA”

bilanțul material și moral al d-lui dr. SIGMAND-SIG- mând-Sigma, de 39 ani la re- „SĂNĂTATEA”, al cărui di- r fondator este, evidențiază a activă și opera unui bărbat, a realizat o mre operă umani-

care ar fi cariera pe care o căștigăm, trebuie să avem totdea- un scop măreț, un ideal fru- cedei acestea sunt izvoarele de lăsnesc gânduri mari și fapte ne de înregistrat.

scop ar putea fi mai măreț și ideal mai frumos decât cel ur- de către d. dr. SIGMAND- „SĂNĂTATEA”, adică, propa- cunoștințelor necesare pen- dobândirea, păstrarea și apăra- sândății trupesti, ca tot Româ- să fie sănătos la trup și la e; ca în timpuri de restriște, pe de desădădeje să torni în e balsamul optimismului, al dăderii în viață, să însuși o- lor mai multă bunătațe și mai e omenie — ceea ce a urmărit mai d. dr. Sigmand-Sigma —ându-se să pătrundă în toate de pe întinsul Țării Româ- aceste învâțățuri. Nu s'a lăsat de scepticismul sterp care ește, nu și-a pierdut curajul ensurile de mahnire... și ori de puțin i-au fost înlesnite de ostentile, a tins spre un fel așa că astăzi d-sa are drep- e afirma că, nu și-a trăit za- viața, că și-a îndeplinit cu inciozitate datorită ca OM OMENIEI și ca ROMAN PATRIEI, contribuind la sanitară a poporului româ-

revista „SĂNĂTATEA”, de 39 ani, și-a îndeplinit ro- menirea în cea mai înaltă e a expresiei, datorită ener- cidei în toate activitățile cari e bunuri umane sau cari ino- cele existente, energia joa- rol important — cu care a d. dr. SIGMAND-SIGMA, revista astăzi e în impas. acest impas se datorește pre- nostru ingrat, dar în spe- diferentismului înuibărit în e aceloră cari ar avea posi- de a-i veni în ajutor.

toate că bilanțul material e e, în schimb bilanțul moral e și e atât mai satisfăc-

Și ca încheiere să nu uităm că meritele unui om îl elogiem după cum ne putem înălța aprecierile pe orizontul perspectivelor în cari se proiectează, ori îl denivelăm dintr'o mentalitate perversă și absurdă.

Adeseori dintr'o neglijare vino- vată a valorilor reale și a forțelor spirituale, sunt îndălțați pe piedes- tale, într'un elan pripit, idoli de lut ai unui prezent lipsit de con- tinentul spiritual; iar cununa virtuții decernată omului, care n'a făcut nimic, absent de pe arena năzuin- țelor și luptei.

Deobicei omul de cultură și rea- lizare rămâne izolat, singur cu cre- dințele și sbaterile lui, devenind crucificatul de întotdeauna al vie- ții, dar numai al vieții pământești și al orânduiriilor sociale, căci în ordine spirituală e de neînvins.

Din păcate, recunoașterea meri- telor vine, postum, într'un târziu, căci rar ne surânde izbândă în crepuscul, la bătrânețe; de acest omagiu puțin se bucură, fiind SUPREMUL.

Cu prilejul aniversării d- lui dr. SIGMAND-SIGMA îi urăm mulți ani cu belșug, sănătate și voie bună; fi dorim din suflet, să aibă parte de factorul cel mai impor- tant al vieții; **noroc**, iar pen- tru mult apreciața d-sale re- viste, mai multă înțelegere și conștiinciozitate din par- tea abonaților și cititorilor pentru ca revista să-și poată continua apariția regulată — spre bucuria și satisfacția venerabilului său fondator — împărțând cunoștințe fo- lositoare celor dornici de în- vătătură.

A N O S

Jucati cu încredere la Loteria de Stat! COLECTURA OFICIALĂ Sediul central CLUJ: Regi- na Maria No. 46. ARAD: I. Olariu, Str. Brătianu 3.

D. Harmath Géza este rugat a se prezenta la administrația ziarului nostru

Cetiti și răspânditi Frontul de Vest

Ecourile vizitei Suveranului în tranșee

Modul cum M. S. Regele a petrecut sărbătorile, însoțit de Maria Sa Marele Voevod Mihai de Alba Iulia, printre soldații care apăra înruntaria, a produs impresie puternică nu numai asupra acestor ne- clintite sentinele, îmbărbăta- te de o atât de înaltă și ne- asteptată vizită, dar și în cercurile politice. Opinia no- stră a fost viu impresionată de acest act Regal care des- fide confortul și oboseala, și sacrifică sărbătorile odihnei, pentru un scop care e numai afecțiune, numai iubire, numai grije superioară și do- rință de alinare, față de Ar- mata țării.

Cuvintele simple și din inimă rostite de Suveran, la Oradia și la Cluj, au fost în- țelese în grava lor semnifi- cație. Micile concepții politi- ce nu pot decât să prăbușea- scă față de aceste mari tim- puri, ilustrate de înțelepciu- nea Regelui nostru.

În tranșee nu sunt niște oameni oarecare. Acolo se află floarea tineretii acestei nații, — se află nația însăși. Iubirea mărturisită în mod spontan față de Rege dă o indicație precisă de adâncul răsunet pe care l'au avut în conștiința națională refor- mele salubre din ultimii ani. Fiecare s'a convins, în lumi- na evenimentelor interna- ționale, că providențiala pre- vedere regală a scutit țara

de mari neliniști sufletești prin reformele care ilustra- ză glorioasa domnie a M. S. Regelui Carol al II-lea. As- tăzi, când națiunea se află în tranșee, sentimentul aces- ta de grațitudine este cu atât mai viu.

Vor rămâne în legenda unei domnii momentele în care Domnul țării cobora în tranșee, strângea mâna sol- daților și caporalilor, se in- teresa de viața lor, și petre- cea în timp de pace, Crăciu- nu cu ei, mâncând din ga- mela militară, bând din că- ni curate ca acelea de gos- podărie modestă, pe care ni le înfățișează fotografiile de pe fruntarie. Un Rege cu Odrasla Sa, lângă soldați, fără nici un fel de protocol, fără curteni în jur, numai Regele și Țara, omenește, ro- mânește.

Nu sunt departe timpurile — putem să ni le amintim — când un prefect politic, era primit, în inspecție, ca un Dalai-Lama, după un protocol împrumutat dela ministrii de atunci, cu corul discursurilor înainte și du- pă. Nu cutezăm să apropiem aceste două tablouri, din ca- re putem înțelege intensita- tea schimbărilor din ultimii ani, la noi. Fizionomia acea- sta plină de bunătațe a Su- veranului nu era cunoscută

tuturor. Intre Rege și Țară se afla un zid de oameni po- litici. Bun și drept este Rege- le, și-au spus soldații. In- stinctiv, ei simt că această voință, această generoasă blândețe unită cu spiritul de dreptate, — și, în puține cu- vinte, această dulce figură a Regelui, poartă liniștea su- fletească întocmai ca pe o cuminecătură. Oricât de de- stoinic, oricât de bun și de generos, nimeni nu poate în- locui prezența Regelui prin-

Cel mai frumos cadou

BABY

Războiul manual pentru copii

LEI 250

Centrala Lănei S.A.R.

TIMIȘOARA

INSTRUM GRATUIT

tre soldați. Regele este secu- tul entuziasmului unei băță- lii, Regele este simbolul a tot ceea ce iubim. Vizita Suvera- nului nostru pe frontieră a însemnat un act politic de cea mai senină concepție. A produs o bucurie iute ca un foc, o bucurie purificatoare, o sursă de speranță. Membrii Guvernului, după îndemnul Suveranului, au vizitat și ei, alte frontiere: D. Gh. Tătă- rescu a fost în Basarabia, d. Victor Slăvescu în Dobrogea, d. general Paul Teodorescu, la Galați. Un gest al M. S. Regelui, din care s'a înfrup- tat toată nația, ca dintr'o pâine.

Toate clasele sociale au datoría să sub- scribe la bonurile pt. înzestrarea Armatei!

PAGINA STRĂJERULUI

CREDINȚĂ ȘI MUNCĂ PENTRU ȚARĂ ȘI REGE

Ordinul de zi al Străjii Țării

Comandanți, Comandante, Străjeri, Străjere!

Astăzi când începem un an nou, Straja Țării se adresează Armatei albe aducându-i cuvânt de prețuire pentru munca rodnică ce a desfășurat, muncă dăruită operii de binefacere pentru cei lipsiți, muncă de ajutorare a ostașilor păzitori de hotar.

Unitățile străjeresti de pe tot cuprinsul Țării înțelegând poruncile vremii, s-au dăruit odată mai mult cu tot sufletul cauzei naționale, do-

vedindu-se din nou a fi factor puternic de colaborare în opera consolidării de Stat.

Anul pe care-l începem, dorim să fie un an de pace, an de întărire a tuturor conștiințelor românești în jurul lozincii mântuitoare: Credință și Muncă pentru Țară și Rege!

Cu acest prilej aduc miilor de comandanți și comandante, precum și milioanele de străjeri și străjere cuvântul de laudă pentru avântul

dovedit în munca neprecuțită de ridicare a Neamului și urez tuturor izbândă deplină în viața ce-i așteaptă.

Increzători în destinele Neamului nostru și strânsi uniți sub sceptrul călăuzitor al Majestății Sale Regelui, Supremul Comandant al Străjii Țării, noi mergem tot înainte pe drumul înălțării Patriei, și-l urâm să ne conducă și ocrotească încă mulți ani cu deplină sănătate!

Comandantul Străjii Țării:

Teofil Gh. Sidorovici.

Cuvintele M. S. Regelui către străjeri

STRAJERI,

În pragul noului an urările Mele se îndreaptă cu drag către copiii țării.

Munca pe care voi și comandanții voștri au depus-o în anul ce a trecut, este o cheazăie frumoasă a viitorului. Având veșnic în minte deviza voastră „CREDINȚĂ

ȘI MUNCA PENTRU ȚARĂ ȘI REGE” urmați cu voie

nă pe calea pe care ați mers, astfel veți ști în orice împrejurare să fiți folositori țării.

Tuturor străjerilor laudă din toată inima:

LA MULȚI ANI Sănătate!

CAROL

Activitate Străjerească

Stolul gimnaziului de fete — Legeunea Someș — de sub conducerea d-nei Cornel dr. Micșa comandanta Cohortei Dej și a d-nei prof. Livia Crișan comandanta stolului, a desfășurat o frumoasă activitate străjerească. În orele de străjerie s-au împletit până în prezent 190 perechi ciorapi, 50 perechi mănuși. Cu prilejul Crăciunului acest stol a mai pregătit 150 pachete bogate cu alimente, jigări etc.

Legiunea de Străjeri din Maramureș, 61 de stoluri, au organizat serbarea datinelor de Crăciun.

Cohorta de Străjeri Sighet a organizat 4 serbări publice cu concursul stolurilor din oraș. La aceste serbări a participat aproape întreg orașul în frunte cu P. S. S. Episcopul Vasile al Maramureșului, d. Colonel Georgescu prefectul jud., Primarul orașului, Garnizoana, și alții.

Colindele și stelele de Crăciun au fost admirate de publicul orașului Duminică 17 Decembrie, când s'a făcut defilarea prin piață și centrul orașului. Grupuri de colindă a organizat fiecare stol și au fost conduse personal de comandanții de centurie.

S'a împărțit alimente pe legiune în sumă de lei 37.000 (treizeci și șapte mii). Numai stolul din Vișeu de sus a împărțit în valoare de 17.000 lei.

Pretutindenea în primul rând au fost ajutați copiii concentraților. Pentru soldații concentrați s'au dat 40 perechi de mănuși, 70 perechi de ciorapi și 16 batiste. În afară de aceasta s'au mai dat 30 pachete cu alimente cari au fost distribuite de străjeri soldaților în prima zi de Crăciun într'un cadru impresionant.

Fapta străjerilor a făcut o impresie deosebită în oraș și județ.

Legiunea de străjeri Năsăud.

Străjerii din Gledin au colectat bani pentru a cumpăra lână necesară pentru confecționarea mănușilor pe seama soldaților.

Stolul din Heidendorf au cules și desfăcut porumbul la familiile celor concentrați.

Stolul sc. pr. Ilva Mare Nr. 1, a tăiat lemne la 7 familii sărace. A dat 20 kg. porumb unui om sărac. O centurie III, întreține cu haine și alimente o familie săracă cu 3 copii.

Străjerii dela școala No. 2 din Ilva Mare au cules cartofii la trei familii ale concentraților.

Străjerii dela sc. pr. Ilva

Mică-Fabrică torc lână și împletesc ciorapi pentru soldați, iar la Crăciun au ajutat cu haine pe străjerii săraci.

Stolul sc. pr. Jelna a cules porumbul femeii Lăcătuș Elena mamă a trei copii și având sotul concentrat. Străjerul Cochisa Ion a servit cu pâine timp de o lună pe doi camarazi ai săi săraci și ai căror părinți sunt concentrați.

Străjerii din Lechința au dat efecte familiei Mișca Vasile și au mai dat celor doi fii ai acestuia, străjeri și ei, toate rechizitele școlare necesare pe întregul an școlar. Fiecare străjer depune câte un leu săptămânal pentru spitalul școală. Străjerii de aici au lucrat 9 per. ciorapi și 8 per. mănuși din lână.

Stolul sc. pr. din Maleruasat a adunat alimente pentru copiii săraci și ai căror părinți sunt concentrați. Din legumele și zarzavaturile școlii s'a servit o masă pentru 100 străjeri, iar cantina stolului întreține zilnic 15—20 străjeri cu masă gratuită. Străjerii au împrejmuit cu gard curtea unei femei văduvă și săracă, cu 4 copii. Sâmbătă s'a dat ajutor la culesul porumbului.

Străjerii din Măgura Ilvelsat au ajutat pe 10 săteni săraci cu câte 10 kg. norumb.

Străjerii din Mărișelu au sănat o tranșee de 54 m. lungă; s'au confecționat aici multe mănuși și mâncări pentru soldați.

Străjerii din Măgurele au împrăștiat 20 care de pietris în curtea școlii și alte 65 care pe șoseaua comunei; străjerii au împletit ciorapi și mănuși.

Stolul din Mintiu a cules porumbul la mai multe femei sărace, și au adus 24 m. steri lemne de foc pentru școală.

Străjerii din Monarlu au cumpărat unui camarad al lor tablă, cărțile și toate rechizitele necesare.

Străjerii din Monor au confecționat 2 fulare, 15 per. ciorapi, 5 per. mănuși, 5 per. mâncări pentru militari. Au legat cu paie toți altoii din grădina școlii și a bisericii. Au ajutat cu lemne și cu alimente pe o bătrână de 82 de ani, precum și pe un om sărac.

Stolul din Mititel lucrează la săparea tranșelor, curăță șanțurile din comună, ajută primăria la însemnarea puieților de stejar în hotarul comunei. A adunat flori de soc, și de tei, pe care le distribuie dela farmacia caminului oamenilor bolnavi.

Stolul din Nimigea de sus a ajutat cu haine și rechizite școlare pe 26 elevi săraci. A ajutat și 14 familii de ale concentraților.

Străjerii din comuna Neșos, în afară de programul străjeresc unde sunt bine inițiați și în afară de alte fapte bune, au confecționat 40 per. ciorapi pentru concentrați.

Stolul din Poiana Ilvei contribuie cu 25 per. ciorapi la înzestrarea concentraților.

Copiii din Polenile Zăgrii au ajutat după puteri pe cei săraci și lipsiți.

Străjerii din Parva au cumpărat rechizite școlare pentru trei camarazi lipsiți de mijloace și au adus lemne din pădure pentru două familii.

Străjerii mai înstăriți din Romuli iau la masă pe camarazii lor mai săraci.

Via activitate a străjerilor și străjerelor din județul Someș, pl. ajutorarea concentraților

Stolul școlii Normale de Fete din Gherla de sub conducerea d-rei directoare A. Suciu a pregătit 100 pachete cu daruri și alimente, 17 perechi ciorapi și 25 cămăși.

Sub conducerea d-nei Marțian L. stolul Gimnaziului de Fete din Gherla a croșetat, pentru soldații concentrați, 39 perechi ciorapi, 46 perechi mănuși și 56 pachete cu daruri.

Stolul gimnaziului „Petru Maior” din Gherla de sub conducerea d-lui Emil Precup, în acțiunea sa de ajutorare a soldaților concentrați, a colaborat cu Societatea Femeilor Ortodoxe, procurând lână din care s'au confecționat peste 50 ciorapi, mâncări, jersey și cămăși.

La opera de ajutorare contribuit stolurile școlilor primare din orașul Dej, Gherla, Beclean, Dobricul Lăpășului și Cășeu. Darurile au fost distribuite de d-na Livia Ban Comandanta Legiunii de Străjere Someș, Cornelia dr. Micșa directoare gimnaziului de fete și d-na Livia Crișan, soldaților de pe zonă, dându-și concursul d. Colonel Ioan N. Petrescu prefectul județului și d. colonel Zamfirescu, Comandantul Regimentului 81 Inf.

Faptă Străjerească

Una din marile înfăptuiri ale M. S. Regelui Carol al II-lea este străjeria. Această nouă orânduire a tineretului care a pus speranțele țării pe o nouă bază, începe să-și verifice acțiunea ei sănătoasă.

Una din multele dovezi, cari dovedesc morale pe care străjeria o toarnă în sufletele tinerilor ei vârstare, este și aceea pe care subsemnatul am plăcerea de a o semnala. Pierzându-mi carnetul cu

permise gratuite pe C. 2 mi-a fost restituit de un străjer care îl găsisse.

Meritosul străjer, este d. Barbu Constantin elev cl. V-a a liceului Moise Coară din Arad, cărui fi multumirile mele pe această cale. Această faptă este catoare asupra acțiunii străjeresti, a prosperității, va aduce strălucirea României de mâine.

Căpitan Sprincea

Recordul unui pilot militar englez

Involuntar atinge 1000 km. pe oră

LONDRA. Se comunică din Londra că, un pilot militar englez a atins cu un avion de vânătoare de serie o viteză care a depășit probabil 1000 km. pe oră, lăd, cum relatează ziarul de dimineață, această performanță involuntară.

Pilotul se afla la o înălțime de peste 7000 de metri. A leșinat, probabil din cauza lipsei de oxigen. Avionul a „picat” vertiginos spre pământ, din fericire pilotul și-a re-

venit în fire la timp a repara aparatul și a constatat atunci o viteză care se ridicase cu o mie de aproape 650 km. pe oră. După ce a fost înțeles că spre a se înălța cu 650 km. pe oră, avionul englez trebuie să atins în pica o viteză de 1000 km. pe oră. Avionul a fost trimis în Anglia spre a fi examinat de cele care l-au fabricat.

O cronică întârziată

Deși târziu, totuși nu trebuie trecută sub tăcere frumoasa serbare de Crăciun, care a avut loc în ziua de 24 Decembrie 1939, la școala de copii mici din cartierul Pârnea, de sub direcția doamnei directoare-învățătoare Cleopatra cpt. Stavrul.

Programul bine întocmit și foarte bine reușit, cu mică pârnea, a fost viu aplaudat de către publicul care a luat parte la serbarea pomului de Crăciun.

Programul festiv consta din: diferite coruri cu cântece de Crăciun și colinde, monologuri, s'au executat dansuri naționale și dansuri de grație s'a prezentat plesa de teatru „Moș Crăciun”, care scotea în relief dragostea de Neam, Țară și Rege, precum și datinele strămoșești.

Serbarea s'a încheiat cu distribuția diferitelor cadouri și cu îmbrăcarea a 8 copii boș.

săraci, realizare din contribuții benevole.

Ținem să remarcăm activitatea caritativă a doamnei directoare, colectând personal suma de lei două mii.

Pentru a aduce o rază de lumină în viața copiilor nevoiași și pentru ca să mărească sărbătoarea Nașterii Mântuitorului, bucurându-se care n'ar fi avut parte la minele lor sărăcioase, le-a răs din inimoasa activitate a doamnei directoare Cleopatra cpt. Stavrul, contribuind la ajutorarea copiilor săraci dela Grădinița de Copii, cartierul Pârnea, și d. Victor Pârnea, dat obolul d. Victor Pârnea, Compania fabricii de îmbrăcăminte și tricotaie, Industrie Textilă Arădană, d. președinte al Comitetului Școlar, d. căpitan Stavrul, milia d. lt. Popa, din Regimentul Infanteriei și familia